

sorun söyleyelim?

Adres: TÜBİTAK Bilim Çocuk Dergisi
Sorun Söyleyelim Köşesi
Atatürk Bulvarı No: 221
Kavaklıdere 06100 / Ankara

Yıldızlar hareket eder mi? Ederlerse
takımyıldızlar niçin hiç bozulmaz?
Etmezlerse yıldız nasıl kayar?

Meryem Gezer
Selçuklu TOKİ 10 / 7-B / Konya

Yıldızlar, gezegenlerden çok daha büyük olan çok sıcak gaz küreleridir. Gökyüzünde gördüğümüz yıldızların her biri farklı özelliklere sahiptir. Dünya'dan uzaklıkları da birbirinden farklıdır. Ancak, yeryüzünden çok uzakta oldukları için hepsi de gökyüzünde minik ışık noktaları olarak görünürler. Takımyıldızsa, yeryüzünden bakıldığında birbirine yakınmış gibi görünen bir grup yıldızın oluşturduğu şekle verilen addır. Bir takımyıldızı oluşturan yıldızların birbiriyle hiç bağlantısı olmayabilir. Takımyıldızlar, gökyüzünü bölümlere ayırmaya yarar. Yıldızların gökyüzündeki konumlarını bulmamıza yardımcı olur.

Yıldızlar hareket etmez. En azından bizim fark edeceğimiz hızda değil! Ancak, Dünya'nın kendi eksenindeki dönüşü nedeniyle gökyüzündeki konumları

değişir. Tüm takımyıldızlar, Dünya'nın dönüş ekseninin tam tepesinde bulunan Kutupyıldızı'nın çevresinde dolanıyormuş gibi görünür. Bunu gözlemlemek için, örneğin Küçük Ayı Takımyıldızı'nın akşamın erken saatlerindeki yerini bulun. Birkaç saat sonra yeniden baktığınızda, takımyıldızın gökyüzünde yer değiştirdiğini göreceksiniz. Dünya, Güneş'in çevresindeki yörüngesinde dolandıkça da, yılın belli zamanlarında bazı takımyıldızları göremeyiz. "Yıldız kayması", Dünya'nın atmosferine giren küçük bir göktaşının yanmasıdır. Güneş Sistemi'nde, göktaşı adı verilen bir sürü küçük gökcismi bulunur. Bunlar kuyruklu yıldız ya da asteroid (küçük gezegen) parçaları olabilir. Kimi zaman yörüngeleri Dünya'nın yörüngesiyle kesişir. O zaman atmosferimize girerek yanarlar. Yeryüzünden bakıldığında bir ışık çizgisi olarak gözlemlenirler.

Aslı Zülal
Çizim: Bengi Gençer